srijeda, 11. studenog 2020.

P9_TA(2020)0292

Genetski modificirana soja SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5)

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D068779/01 – 2020/2838(RSP))

(2021/C 415/02)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Nacrt provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D068779/01,

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje ([1]), a posebno njezin članak 7. stavak 3. i članak 19. stavak 3.,

— uzimajući u obzir glasovanje Stalnog odbora za lanac prehrane i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 od 15. rujna 2020. na kojem nije doneseno nikakvo mišljenje,

— uzimajući u obzir članke 11. i 13. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ([2]),

— uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) usvojeno 28. studenoga 2019. i objavljeno 20. siječnja 2020. ([3]),

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije kojima se protivi odobravanju genetski modificiranih organizama („GMO”) ([4]),

([1]) SL L 268, 18.10.2003., str. 1.
([2]) SL L 55, 28.2.2011., str. 13.
([3]) Znanstveno mišljenje EFSA-ina Povjerenstva za genetski modificirane organizme o procjeni genetski modificirane soje SYHT0H2 za uporabu u hrani i hrani za životinje, uvoz i preradu, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev EFSA-GMO-DE-2012-111), EFSA Journal 2020.;18(1):5946, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.5946
([4]) Parlament je u osmom sazivu donio 36 rezolucija u kojima se protivi odobravanju GMO-a. Nadalje, u devetom sazivu Parlament je usvojio sljedeće rezolucije:
— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0028)
— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o nacrtu Provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019) 0029)

— uzimajući u obzir članak 112. stavke 2. i 3 Poslovnika,

— uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

A. budući da je 8. kolovoza 2012., trgovačko društvo Syngenta Crop Protection AG preko svojeg društva kćeri Syngenta Crop Protection NV/SA, podnijelo zahtjev („zahtjev") nacionalnom nadležnom tijelu Njemačke u skladu s člancima 5. i 17. Uredbe (EZ) br. 1829/2003; budući da je zahtjev obuhvaćao stavljanje na tržište hrane, sastojaka hrane i hrane za životinje koji sadržavaju genetski modificiranu soju (*Glycine max* (L.) Merr.) SYHT0H2, sastoje se ili su proizvedeni od nje; budući da je taj zahtjev također obuhvaćao stavljanje na tržište proizvoda koji sadrže genetski modificiranu soju SYHT0H2 ili se sastoje od nje, za namjene koje nisu hrana i hrana za životinje, osim za uzgoj;

B. budući da je 28. studenoga 2019. EFSA usvojila pozitivno mišljenje o tom zahtjevu, koje je objavljeno 20. siječnja 2020.;

C. budući da je genetski modificirana soja SYHT0H2 razvijena kako bi se stvorila otpornost na glufosinat amonijak i herbicide koji sadrže aktivnu tvar mezotrion i druge herbicide koji inhibiraju p-hidroksifenil piruvat dioksigenazu (HPPD) ([5]);

Nepostojanje procjene ostataka komplementarnih herbicida

D. budući da je dokazano da je na genetski modificiranim usjevima otpornima na herbicide potrebno koristiti više herbicida, velikim dijelom zbog pojave korova otpornih na herbicide ([6]); budući da se zbog toga može očekivati da će genetski modificirana soja SYHT0H2 biti izložena i višim i ponovljenim dozama komplementarnih herbicida (glufosinat i herbicidi koji inhibiraju HPPD), što bi moglo dovesti do većih količina njihovih ostataka pri žetvi;

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju ili četiriju pojedinačnih promjena MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0030)

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije kojom se produljuje odobrenje za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA (2019)0054)

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 89788 (MON-89788-1), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019) 0055)

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i potkombinacije MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0056)

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju, četiriju ili pet pojedinačnih promjena Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0057)

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. svibnja 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0069).

([5]) Mišljenje EFSA-e, str. 1.

([6]) Vidi, na primjer, Bonny S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact" (Genetski modificirani usjevi i korovi otporni na herbicide i herbicidi: pregled i učinak), Environmental Management, siječanj 2016., 57(1), str. 31. – 48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 i Benbrook, C. M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years" (Učinak genetski modificiranih usjeva na korištenje pesticida u SAD-u – prvih 16 godina), Environmental Sciences Europe 24, 24 (2012.), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24, i Schütte, G., Eckerstorfer, M., Rastelli, V. et al., „Herbicide resistance and biodiversity: agronomic and environmental aspects of genetically modified herbicide-resistant plants" (Otpornost herbicida i biološka raznolikost: poljoprivredni i okolišni aspekti genetski modificiranih biljaka otpornih na pesticide), Environmental Sciences Europe 29, 5 (2017.), https://link.springer.com/article/10.1186/s12302-016-0100-y

srijeda, 11. studenog 2020.

E. budući da se glufosinat klasificira kao tvar kategorije 1B koja je toksična za reproduktivno zdravlje i stoga ispunjava kriterije za isključivanje navedene u Uredbi (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]); budući da je odobrenje za upotrebu glufosinata u Uniji isteklo 31. srpnja 2018. ([8]);

F. budući da se prema mišljenju EFSA-e „može smatrati da mezotrion, herbicid koji inhibira HPPD, ima endokrino štetna svojstva”, dok genotoksični potencijal AMBA-e, produkta razgradnje mezotriona, „ne može biti isključen” ([9]);

G. budući da se za potrebe procjene rizika samo glufosinat i mezotrion smatraju komplementarnim herbicidima; međutim, budući da herbicidi koji inhibiraju HPPD obuhvaćaju niz herbicida, uključujući izoksaflutol, koji se stoga mogu upotrebljavati u velikim količinama na toj genetski modificiranoj soji; budući da je izoksaflutol, prema usklađenom razvrstavanju i označivanju koje je odobrila Unija, vrlo toksičan za vodeni okoliš i da se za njega sumnja da može izazvati oštećenja ploda ([10]);

H. međutim, budući da se smatra da procjena ostataka herbicida i proizvoda njihove razgradnje pronađenih na genetski modificiranim biljkama te mogućih kombinatornih učinaka („učinak koktela”) nije u nadležnosti Povjerenstva EFSA-e za genetski modificirane organizme te se stoga ne provodi u okviru postupka odobravanja GMO-a; budući da je to problematično zbog načina na koji pojedina genetski modificirana biljka razgrađuje komplementarne herbicide te da na sastav, a stoga i toksičnost produkata razgradnje (metabolita) može utjecati sama genetska modifikacija;

I. budući da se u skladu s Uredbom (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća ([11]) ostaci herbicida na uvezenim usjevima za hranu i hranu za životinje čija upotreba nije odobrena u Uniji trebaju pomno kontrolirati i pratiti;

J. no budući da u okviru koordiniranog višegodišnjeg programa kontrole Unije za 2020., 2021. i 2022. države članice više nisu obvezne mjeriti razine glufosinata na uvezenoj soji ([12]); budući da se ne može isključiti da će genetski modificirana soja SYHT0H2 ili proizvodi dobiveni od nje za uporabu u hrani i hrani za životinje premašiti maksimalne granice ostataka koje su uvedene kako bi se osigurala visoka razina zaštite potrošača;

K. budući da se stoga ne može zaključiti da je konzumacija genetski modificirane soje SYHT0H2 sigurna za zdravlje ljudi i životinja;

L. budući da je u zaključcima međunarodnog istraživačkog projekta pod naslovom „Procjena rizika od genetski modificiranih organizama u EU-u i Švicarskoj”, koji su predstavljeni u siječnju 2020., utvrđeno da pri procjeni rizika GMO-a na razini Unije nisu na zadovoljavajući način obrađeni rizici za javno zdravlje i okoliš, uključujući zdravstvene rizike povezane s konzumacijom proizvoda dobivenih od genetski modificiranih biljaka otpornih na herbicide ([13]);

([7]) Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

([8]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

([9]) Zaključak EFSA-e o stručnom pregledu procjene rizika od pesticida koji sadržavaju aktivnu tvar mezotrion. EFSA Journal 2016., 14 (3):4419, str. 3. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419

([10]) https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433

([11]) Uredba (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ (SL L 70, 16.3.2005., str. 1.).

([12]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/533 od 28. ožujka 2019. o koordiniranom višegodišnjem programu kontrole Unije za 2020., 2021. i 2022. za osiguranje sukladnosti s maksimalnim razinama ostataka pesticida i ocjenu izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog podrijetla (SL L 88, 29.3.2019., str. 28.).

([13]) https://www.testbiotech.org/en/content/research-project-rages

Primjedbe nadležnih tijela država članica

M. budući da su nadležna tijela država članica tijekom tromjesečnog razdoblja savjetovanja EFSA-i uputile brojne primjedbe ([14]); budući da se kritike odnose na pomanjkanje analize ostataka herbicida na uvezenoj genetski modificiranoj soji SYHT0H2 i na potencijalne rizike za zdravlje potrošača, te na to da su toksikološke informacije nedostatne i da se stoga potencijalni rizik povezan s konzumacijom hrane proizvedene od genetski modificirane soje SYHT0H2 ne može procijeniti, da informacije potrebne za donošenje zaključka o procjeni zdravlja okoliša nisu potpune i da je prije izdavanja odobrenja potrebno dostaviti detaljan plan praćenja;

Nedemokratsko donošenje odluka

N. budući da na glasovanju Stalnog odbora za lanac prehrane i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 koje je održano 15. rujna 2020. nije doneseno nikakvo mišljenje, što znači da kvalificirana većina država članica nije podržala odobrenje;

O. budući da Komisija uviđa da je problematično da ona i dalje donosi odluke o odobrenju GMO-a bez kvalificirane većine država članica, što je zapravo iznimka za odobravanje proizvoda u cjelini, ali je postalo pravilo pri donošenju odluka o odobrenjima za genetski modificiranu hranu i hranu za životinje ([15]);

P. budući da je Parlament u osmom sazivu usvojio ukupno 36 rezolucija u kojima se protivi stavljanju na tržište genetski modificiranih organizama za hranu i hranu za životinje (33 rezolucije) i uzgoju genetski modificiranih organizama u Uniji (tri rezolucije); budući da je Parlament dosad u svojem devetom sazivu izrazio osam prigovora; budući da nije bilo kvalificirane većine država članica za odobravanje bilo kojeg od tih genetski modificiranih organizama; budući da Komisija, unatoč tome što je i sama priznala postojanje demokratskih nedostataka te usprkos izostanku potpore država članica i prigovorima Parlamenta, i dalje odobrava genetski modificirane organizme;

Q. budući da u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Komisija može odlučiti ne odobriti GMO ako ga u okviru žalbenog odbora ne podrži kvalificirana većina država članica ([16]); budući da u tom pogledu nije potrebna promjena zakonodavstva;

Poštovanje međunarodnih obveza Unije

R. budući da se u Uredbi (EZ) br. 1829/2003 navodi da genetski modificirana hrana ili hrana za životinje ne smije imati nepovoljne učinke na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš te da Komisija pri sastavljanju svojih odluka mora u obzir uzeti sve relevantne odredbe prava Unije i druge legitimne faktore važne za predmet koji se razmatra; budući da bi takvi legitimni faktori trebali uključivati obveze Unije u okviru ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda (UN), Pariškog sporazuma o klimi i Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti;

S. budući da se u nedavnom izvješću posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na hranu zaključuje da opasni pesticidi, posebno u zemljama u razvoju, imaju katastrofalne učinke na zdravlje ([17]); budući da se u okviru cilja održivog razvoja br. 3.9 želi do 2030. znatno smanjiti broj smrtnih slučajeva i bolesti prouzročenih opasnim kemikalijama i onečišćenjem zraka, vode i tla te kontaminacijom ([18]);

([14]) Primjedbe država članica o genetski modificiranoj soji SYHT0H2 dostupne su u bazi pitanja EFSA-e: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2012-00753

([15]) Vidi, na primjer, obrazloženje zakonodavnog prijedloga Komisije koji je predstavljen 22. travnja 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1829/2003 u pogledu mogućnosti država članica da ograniče ili zabrane uporabu genetski modificirane hrane i hrane za životinje na svojem državnom području i obrazloženje zakonodavnog prijedloga Komisije predstavljenog 14. veljače 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 182/2011.

([16]) U skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011 Komisija „može”, ali ne „mora” dati odobrenje ako se u okviru žalbenog odbora za to ne izjasni kvalificirana većina država članica.

([17]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/SRToxicsandhumanrights/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx

([18]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/

srijeda, 11. studenog 2020.

T. budući da je EFSA utvrdila da procijenjena izloženost primjenitelja glufosinatu, koji je klasificiran kao toksičan za reproduktivno zdravlje, kad se upotrebljava za suzbijanje korova kod genetski modificiranog kukuruza premašuje prihvatljivu razinu izloženosti primjenitelja, čak i kad se koristi osobna zaštitna oprema ([19]); budući da je rizik od povećane izloženosti primjenitelja osobito zabrinjavajuć pri genetski modificiranim usjevima otpornima na herbicide, s obzirom na veće količine herbicida koje se pritom koriste;

U. budući da je krčenje šuma jedan od glavnih uzroka smanjenja biološke raznolikosti; budući da su emisije koje nastaju zbog uporabe i prenamjene zemljišta, uglavnom zbog krčenja šuma, drugi najveći uzrok klimatskih promjena, nakon spaljivanja fosilnih goriva ([20]); budući da se Pariškim sporazumom o klimi i Strateškim planom za biološku raznolikost za razdoblje 2011. – 2020. usvojenim u okviru Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti te ciljevima za biološku raznolikost iz Aichija promiče održivo upravljanje šumama, njihova zaštita i obnavljanje ([21]); budući da cilj održivog razvoja br. 15 uključuje zaustavljanje krčenja šuma do 2020. ([22]); budući da šume imaju višestruku ulogu kojom se podupire ostvarivanje većine ciljeva održivog razvoja ([23]);

V. budući da je proizvodnja soje jedan od glavnih razloga krčenja šuma u području Amazonije, Cerrada i Gran Chaca u Južnoj Americi; budući da je 97 % soje koja se uzgaja u Brazilu i 100 % soje koja se uzgaja u Argentini genetski modificirana soja ([24]);

W. budući da je za veliku većinu genetski modificirane soje odobrene za uzgoj u Brazilu i Argentini odobren i uvoz u Uniju ([25]); budući da je genetski modificirana soja SYHT0H2 već odobrena za uzgoj u Argentini ([26]);

X. budući da je analizom koju je provela Komisija utvrđeno da Unija povijesno najviše doprinosi globalnom krčenju šuma i s tim povezanim emisijama upravo zbog soje, na koju otpada gotovo polovica krčenja šuma prouzročenog sveukupnim uvozom u Uniju ([27]);

([19]) Zaključak EFSA-e o stručnoj recenziji procjene rizika od pesticida s aktivnom tvari glufosinatom, EFSA Scientific Report (2005.) 27, 1-81, str. 3., https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r

([20]) Komunikacija Komisije od 23. srpnja 2019. naslovljena „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, COM(2019)0352, str. 1.

([21]) Idem, str. 2.

([22]) Vidi cilj br. 15.2: https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/

([23]) Komunikacija Komisije od 23. srpnja 2019. naslovljena „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma”, COM(2019)0352, str. 2.

([24]) International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications, „Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years” (Globalno stanje prodaje biotehničkih/genetski modificiranih usjeva 2017.: u 22 godine upotreba biotehničkih usjeva je porasla zajedno s gospodarskim koristima), ISAAA, sažetak br. 53 (2017.), str. 16. i 21., http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf

([25]) Unakrsnom provjerom dviju baza podataka u listopadu 2020. (registar Zajednice genetski modificirane hrane i hrane za životinje (https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/index_en.cfm) i podataka o odobrenju genetski modificiranih usjeva iz baze podataka organizacije ISAAA (https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/)) može se izračunati koliko je genetski modificirane soje odobrene za uzgoj u Brazilu i Argentini odobreno i za uvoz u Uniju. Za Brazil: od 17 vrsta genetski modificirane soje odobrenih za uzgoj trenutačno je za njih 12 odobren uvoz u Uniju, a odobrenje za uvoz triju vrsta genetski modificirane soje još je u postupku obrade. Za Argentinu: od ukupno 15 vrsta genetski modificirane soje odobrenih za uzgoj trenutačno je za njih 10 odobren uvoz u Uniju, a odobrenje za uvoz triju vrsta genetski modificirane soje još je u postupku obrade.

([26]) http://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/default.asp? EventID=358&Event=SYHT0H2

([27]) Tehničko izvješće Komisije – 2013. – 063 „The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation” (Utjecaj potrošnje u EU-u na krčenje šuma: sveobuhvatna analiza utjecaja potrošnje u EU-u na krčenje šuma), studija koju je financirala Europska komisija, Glavna uprava za okoliš, a proveli su je VITO, IIASA, HIVA i IUCN NL, http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf, str. 23. – 24. Od 1990. do 2008. Unija je uvezla količinu žitarica i stočnih proizvoda čija je proizvodnja prouzročila krčenje 90 000 km² šuma. Od toga na poljoprivredne proizvode otpada 74 000 km² (82 %), a najveći udio imaju uljarice (52 000 km²). Na soju i sojinu pogaču otpada 82 % te brojke (42 600 km²), što je 47 % ukupnog uvoza proizvoda u Uniju čija proizvodnja prouzročuje krčenje šuma.

Y. budući da je u nedavnoj stručno recenziranoj znanstvenoj studiji utvrđeno da je Unija zbog uvoza soje iz Brazila regija s najvećim ugljičnim otiskom na svijetu, koji je 13,8 % veći od otiska Kine, najveće uvoznice soje, i to zbog većeg udjela u emisijama prouzročenim krčenjem šuma ([28]); budući da je u drugoj nedavnoj studiji utvrđeno da bi oko petina soje koja se iz brazilskih regija Amazonija i Cerrado izvozi u Uniju, uglavnom za hranu za životinje, mogla biti „onečišćena nezakonitim krčenjem šuma" ([29]); budući da su šumski požari u Amazoniji posljedica visokih razina krčenja šuma; budući da je Komisija u Komunikaciji iz 2019. izrazila svoju ambiciju da zaštiti i obnovi svjetske šume ([30]); budući da je globalna zaštita biološke raznolikosti, uključujući šume, jedan od ključnih ciljeva strategije EU-a za bioraznolikost koju je nedavno objavila Komisija ([31]);

1. smatra da ovaj Nacrt provedbene odluke Komisije prekoračuje provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 1829/2003;

2. smatra da Nacrt provedbene odluke Komisije nije u skladu s pravom Unije jer nije spojiv s ciljem Uredbe (EZ) br. 1829/2003, a on je, u skladu s općim načelima utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ([32]), pružanje osnove za visoku razinu zaštite života i zdravlja ljudi, zdravlja i dobrobiti životinja, interesa okoliša i potrošača u pogledu genetski modificirane hrane i hrane za životinje, uz istovremeno jamčenje uspješnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta;

3. traži od Komisije da povuče svoj Nacrt provedbene odluke;

4. pozdravlja činjenicu da je Komisija u pismu zastupnicima od 11. rujna 2020. konačno prepoznala potrebu da se pri donošenju odluka o odobrenju genetski modificiranih organizama u obzir uzme održivost ([33]); međutim, duboko je razočaran zbog toga što je Komisija 28. rujna 2020. odobrila uvoz još jedne vrste genetski modificirane soje ([34]) unatoč prigovoru Parlamenta i većine država članica;

5. poziva Komisiju da hitno nastavi s izradom kriterija održivosti, uz puno sudjelovanje Parlamenta; poziva Komisiju da pruži informacije o tome kako će se taj postupak provesti i u kojem vremenskom okviru;

6. ponovno apelira na Komisiju da u obzir uzme obveze Unije na temelju međunarodnih sporazuma, kao što su Pariški klimatski sporazum, Konvencija UN-a o biološkoj raznolikosti i UN-ovi ciljevi održivog razvoja;

7. ponovno poziva Komisiju da prestane odobravati GMO-e, bilo za uzgoj bilo za uporabu u hrani i hrani za životinje, ako u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011 države članice u žalbenom odboru ne donesu mišljenje;

([28]) Escobar, N., Tizado, E. J., zu Ermgassen, E. K., Löfgren, P., Börner, J., Godar, J. „Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports" (Prostorno određeni otisci poljoprivrednih proizvoda: Mapiranje ugljičnih emisija prouzročenih izvozom soje iz Brazila), Global Environmental Change, svezak 62., svibanj 2020., 102067 https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623

([29]) Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., „The rotten apples of Brazil's agribusiness" (Gnjile jabuke brazilskog agrobiznisa), časopis *Science*, 17. srpnja 2020., svezak 369., izdanje 6501, str. 246. – 248., https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246

([30]) Komunikacija EU-a o pojačanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0352&qid=1604657116222

([31]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote, svibanj 2020., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0380&qid=1604656133953

([32]) Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

([33]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([34]) https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

srijeda, 11. studenog 2020.

8. ponavlja svoj poziv Komisiji da ne odobrava genetski modificirane usjeve otporne na herbicide dok se zdravstveni rizici povezani s ostacima temeljito ne istraže na temelju pojedinačnih slučajeva, što zahtijeva potpunu procjenu ostataka od prskanja genetski modificiranih usjeva komplementarnim herbicidima, procjenu proizvoda njihove razgradnje i svih kombinatornih učinaka;

9. ponovno poziva Komisiju da u potpunosti integrira procjenu rizika primjene komplementarnih herbicida i njihovih ostataka u procjenu rizika genetski modificiranih biljaka otpornih na herbicide, bez obzira na to jesu li genetski modificirane biljke namijenjene za uzgoj u Uniji ili za uvoz u Uniju radi uporabe u hrani i hrani za životinje;

10. ponovno poziva Komisiju da ne odobrava uvoz nikakvih genetski modificiranih biljaka za uporabu u hrani ili hrani za životinje kod kojih je stvorena otpornost na aktivnu tvar u herbicidu koja nije odobrena za uporabu u Uniji;

11. pozdravlja činjenicu da je europski zeleni plan, glavni projekt Komisije, predstavljen kao sastavni dio Komisijine strategije za provedbu Programa UN-a do 2030. i ciljeva održivog razvoja; podsjeća da se ciljevi održivog razvoja mogu postići samo ako lanci opskrbe postanu održivi i ako se između politika stvore sinergije ([35]);

12. ponovno izražava zabrinutost zbog činjenice da visoka razina ovisnosti Unije o uvozu hrane za životinje u obliku soje prouzročuje krčenje šuma u trećim zemljama ([36]);

13. pozdravlja najavu zakonodavnog prijedloga Komisije o mjerama za sprečavanje ili ograničenje stavljanja na tržište EU-a proizvoda povezanih s krčenjem ili degradacijom šuma, koji bi trebao biti objavljen do lipnja 2021.; u međuvremenu, s obzirom na hitnost rješavanja pitanja krčenja šuma u području Amazonije, Cerrada i Gran Chaca i činjenicu da potražnja Unije za genetski modificiranom sojom doprinosi krčenju šuma u toj regiji, poziva Komisiju da odmah obustavi uvoz genetski modificirane soje uzgojene u Brazilu i Argentini, i pritom po potrebi primjeni članak 53. Uredbe (EZ) br. 178/2002, dok se ne uspostave učinkoviti pravno obvezujući mehanizmi za sprečavanje stavljanja na tržište Unije proizvoda povezanih s krčenjem šuma i povezanim kršenjima ljudskih prava;

14. ponovno poziva na provedbu europske strategije ([37]) za proizvodnju i opskrbu bjelančevinama biljnog podrijetla, koja bi Uniji omogućila manju ovisnost o uvozu genetski modificirane soje te stvaranje kraćih prehrambenih lanaca i regionalnih tržišta;

15. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

([35]) Rezolucija Europskog parlamenta od 11. rujna 2018. o transparentnom i odgovornom upravljanju prirodnim resursima u zemljama u razvoju: šume (SL C 433, 23.12.2019., str. 50.), stavak 67.

([36]) Idem.

([37]) Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005), stavak 64.